

jellege. És az elörménytelenedéssel nem a magyarság gyarapodott, erősödött, hanem a szászság, mely Segesvár és Medgyes felől ostromolta az örmény alapította várost. S míg a régi erdélyi szász városokban hanyatlik a szászság ereje, Erzsébetváros mind határozottabban szász jelleget ölt. Tanulságos intő példa ez. Fájdalom, nálunk az intézők szinte programszerűen elhanyagolták az örmény városokat és bennök az örmény elemet."

Mint a cikk folytatásából kiderül, Hermann fájlalta, hogy Ávedik semmit nem tett az örmény püspökség kérdésében. A korabeli örménység egyik nagy megtartó ereje lehetett volna szerinte a püspökség kérdésének megoldása.

Folytatjuk

* * *

Köszönetnyilvánítás

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület köszönetet mond valamennyi magán- és jogi személy támogatójának, hogy anyagi támogatásukkal az Egyesület 2005 évi célkitűzéseinek megvalósítását lehetővé tették. Köszönetet mondunk valamennyi segítőnknek, munkatársunknak, barátunknak itthon és otthon Erdélyben, valamint az Őshazában, Örményországban, hogy munkájukkal, hozzáállásukkal az Egyesület működését, kapcsolatait bővítését segítették.

Kívánunk valamennyi támogatónk, minden kedves Olvasónknak áldott Karácsonyi Ünnepeket és egy boldogabb Újesztendőt!

Dr. Issekutz Sarolta elnök

* * *

Kozma István- Sasvári László

Örmények Erdélyben az 1850-es népszámlálás tükrében

(2. rész)

1983-ban nyomtatásban megjelent az 1850. évi erdélyi népszámlálás adatait ismertető munka, de ezt akkor csak 30 példányban engedélyezték, második, javított kiadása 1994-ben jelent meg *Az 1850 évi erdélyi népszámlálás* címmel. Összeállította és a bevezetőt írta: *Dávid Zoltán*. Az adatok Erdély 1850-es határain belül élt lakosokra vonatkoznak.

A könnyebb azonosítás végett megadjuk az 1886-1914 közötti közigazgatási határok alapján az egyes vármegyék örmény lakosságának adatait:

Vármegyék	örmények száma	% -os megoszlásuk	települések
Szolnok-Doboka	2985	38,82	59
Csík	1925	25,04	26
Kis-Küküllő	732	9,52	6
Kolozs	506	6,58	30
Szilágy	315	4,10	14
Alsó-Fehér	224	2,91	16
Torda-Aranyos	177	2,30	13
Maros-Torda	165	2,15	8
Háromszék I	57	2,04	12
Hunyad	148	1,92	10
Udvarhely	88	1,14	7
Szeben	59	0,77	5
Beszterce-Naszód	56	0,73	8
Brassó	49	0,64	2
Nagy-Küküllő	45	0,59	7
Szatmár*	35	0,46	4
Fogarás	23	0,30	2
	7689	100,00	229

*Szatmár megyének csak egy része tartozott a szoros értelemben vett Erdélyhez.

Az örmények által lakott településeknek 23,6 %-a azoknak a megyéknek a területére esett, amelyek érintve voltak az 1672-es bevándorlás esetében is. Így Szolnok-Doboka megyében Szamosújvár (2299 fő), Csíkban Gyergyószentmiklós (1144) és Szépvíz (293), míg Kis-Küküllő megyében Erzsébetváros (689) játszott szerepet, s emelte meg a létszámot.

Az 50 feletti örmény lakossal rendelkező települések:

Kolozsvár	Kolozs megye	199 fő
Kraszna	Szatmár m.	120 fő
Ditró	Csík m.	111 fő
Dés	Szolnok-D. m.	91 fő
Gyergyóremete	Csík m.	91 fő
Marosvásárhely	Maros-T. m.	87 fő
Kézdivásárhely	Háromszék m.	82 fő
Szilágycseh	Szilágy m.	69 fő
Zalatna	Alsó-F. m.	66 fő
Torda	Torda-A. m.	65 fő
Csikpálfalva	Csík m.	58 fő
Déva	Hunyad m.	54 fő
Magyarláros	Szolnok. D. m.	51 fő
Oláhláros	Szolnok. D. m.	51 fő
Zilah	Szilágy m.	50 fő

* * *

Könyvajánló

Megjelent **Dávid Antal Iván**: *Háromszék nem alkuszik* című, 1848-49 történéseit felidéző regényének második kiadása. A kötet az Argumentum Kiadó és a Budavári Örmény Kisebbségi Önkormányzat közös kiadása.

Továbbá megjelent **Olasz Ferenc** fotográfus *Ecce Homo* című fotóalbuma, mely anyagának mintegy fele alsópáhoki emberekről, keresztokről, angyalokról, sírkövekről készült felvételeket tartalmaz. Mindkét kötetet ajánljuk olvasóinknak!

* * *

Örmény szentek

December 8.

Szt. Pathariosz aszkéta

Thébai származású, VI. VII. századi remete Konstantinápolyban. Életét, pontosabban csodáinak sorát Krétai Szt. András jegyezte le: BHG II. nr. 1425-28 (PG 97, 1025-53.) Ereklýéinek tisztelete még a XV. században is eleven volt. - BHG II. nr. 1424 (PG 96, 357-358.) A keleti egyház december 9-én emlékezik meg róla.

December 11.

Sztülita/Oszlopos Szt. DANIEL (409-493) aszkéta

A szíriai Maratha helységben született. Anyja már ötéves korában Isten szolgálatára akarta felajánlani, de a monostor igumenje nem fogadta el. Daniel tizenkét éves korában kapta meg a szerzetesi öltözetet. Az igumen útítársaként ismerhette meg az idősebb Oszlopos Szt. Simeont (388k-459).

Néhány éven át maga is előjáróként vezette a monostor közösségét, de öt év múlva lemondott, s miután végig zarándokolta Palesztina szent helyeit, Konstantinápolyban kereste hivatása megvalósításának lehetőségeit. Nem kis nehézségek után megállapodott Aplo mellett. Negyvenkét éves volt. Kilenc év múlva megtudta, hogy Szt. Simeon elhunyt. Kérésére I. Leó császár (457-474) és a pátriárka emelték neki azt az oszlopot, melyen aztán egész életében kitarzott. Páratlan vallási és politikai tekintélynek örvendett, teológiai kérdésekbe azonban nem bocsátkozott. 493. december 11-én hunyt el. - A keleti egyház ugyanezen a napon ünnepli. - BHG I. nr. 489-490. - Metaphrasztész: Vita Danielis Stylitae (PG 116, 969-1037.) - BHG I. nr. 489-490. - Synax december 11.